

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ПЕТРА МОГИЛИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

ЧНУ імені Петра Могили

Леонід КЛИМЕНКО

_____ 2024 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

для вступу на другий та третій рік навчання за спеціальністю

035.01 «Філологія (Українська мова та література)»

014.01 «Середня освіта (Українська мова і література)»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розроблена для вступних фахових випробувань на навчання за рівнем вищої освіти бакалавр за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізація «035.01 Українська мова та література», за спеціальністю 014 «Середня освіта» спеціалізація 014.01 «Українська мова і література».

Майбутній фахівець повинен мати систему знань щодо базових розділів сучасної української мови, фольклору, давньої української літератури, сучасної української літератури.

Мета програми: виявити теоретичні знання та практичні навички і встановити вихідний рівень володіння матеріалом. До програми включено найважливіші теми курсів «Історія української літератури», «Вступ до мовознавства», «Вступ до літературознавства», «Сучасна українська літературна мова» першого року навчання філологічних спеціальностей.

До вступного іспиту на 2 і 3 курс курс допускаються студенти інших ВНЗ, які виконали усі вимоги навчального плану за 1 курс спеціальності 035 «Філологія (українська)» та 014 «Середня освіта (Українська мова і література)», зокрема, програм з практичних курсів української мови та літератури і з теоретичних курсів («Вступ до літературознавства», «Вступ до мовознавства»).

Головні завдання фахового вступного випробування полягають у тому, щоб перевірити готовність вступників до здобуття рівня вищої освіти бакалавр за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізацією «035.01 Українська мова та література», за спеціальністю 014 «Середня освіта» спеціалізація 014.01 «Українська мова і література».

Вступник повинен знати:

- 1) усталений поняттєво-термінологічний апарат сучасної української мови;
- 2) місце, роль і функції сучасної української літературної мови в суспільстві;
- 3) норми сучасної української літературної мови;
- 4) одиниці різних мовних рівнів та субрівнів української мови, їхню семантику та функції;
- 5) особливості фонетико-фонологічної будови, закони української орфоепії, принципи орфографії української мови;
- 6) специфіку лексико-семантичного рівня, лексичні одиниці, одиниці морфеміки та словотвору, їхнє призначення та особливості функціонування в українській мові;
- 7) знання тематичних, жанрово-стильових особливостей української усної народної творчості;
- 8) чітке уявлення про особливості розвитку української літератури з часів Київської Русі до XVIII століття;
- 9) зміст текстів аналізованих творів, їх родову й жанрову специфіку, особливості поезики та стильової своєрідності;
- 10) сутність сучасних методів аналізу художнього твору.

Вступник повинен вміти:

- 1) вільно володіти усною й писемною формами сучасної української мови;
- 2) дотримуватися норм сучасної української літературної мови в процесі усного та письмового спілкування;
- 3) знаходити й виправляти помилки різних типів (мовні й мовленнєві);
- 4) класифікувати мовні звуки з урахуванням різних ознак;
- 5) здійснювати повний фонетичний і фонематичний розбір слів.
- 6) подавати наукове знання фактів та явищ українського письменства;
- 8) розкривати сутність знакових для української літератури явищ, їхню зумовленість змінами в житті суспільства та закономірностями розвитку світового літературного процесу;
- 9) аналізувати твір у літературно-мистецькому контексті, а також порівнювати з типологічно подібними літературно-мистецькими явищами;
- 10) систематизувати відомості з історії та теорії літератури;
- 11) виявляти та аналізувати особливості поезики художнього твору.

Фахове вступне випробування включає такі модулі дисциплін:

1. Модуль 1. Сучасна українська мова.
2. Модуль 2. Українська література.

Модулі характеризують загальнотеоретичні знання зі спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.01 «Українська мова і література».

Фахове випробування вступників сприяє виявленню здібностей у майбутніх фахівців до здобуття рівня вищої освіти магістр за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізацією «035.01 Українська мова та література».

I. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Сучасна українська мова

1.1. Сучасна українська мова

(Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія)

Сучасна українська літературна мова як наукова і навчальна дисципліна. Предмет, завдання і структура курсу. Поняття національної й державної мови. Поняття форми й норми літературної мови (усна й писемна форма мови, основні ознаки обох форм літературної мови). Характеристика норм сучасної української літературної мови (норми, що функціонують у сфері усної форми літ. мови – орфоепічні, акцентологічні; норми, що функціонують у сфері писемної форми літ. мови – орфографічні, пунктуаційні; норми, що функціонують у сфері обох форм літ. мови – лексичні, фразеологічні, дериваційні, морфологічні, синтаксичні, стилістичні).

Фонетика, її об'єкт, предмет і завдання. Система фонетичних одиниць (звук, склад, фонетичне слово, фонетична синтагма, фраза). Поняття про звук. Артикуляційна й акустична класифікації українського вокалізму й консонантизму. Фонетичні зміни в мовленнєвому потоці (асиміляція, акомодация, дисиміляція). Фонетичне членування мовленнєвого потоку. Склад, теорії складу, типи складів. Правила українського складоподілу.

Фонологія, її об'єкт, предмет і завдання. Учення про фонему. Функції і варіанти фонем. Класифікація фонем сучасної української літературної мови. Чергування фонем у сучасній українській літературній мові (з історичним коментарем): чергування *i//o, e; o, e//Ø; Ø//o, e; o//e* після шиплячих та *j; o, e//и* після *p, л*; найдавніші чергування голосних в дієслівних коренях (*o//a, e//и//Ø, e//i*); *г, к, х//ж, ч, ш//з, ц, с*; чергування, зумовлені асиміляцією приголосного з постконсонантним *j*; чергування приголосних при словотворенні (перед суфіксами *-ськ-, -ин-* тощо.).

Графіка і орфографія. Сучасний український алфавіт та його походження (історичний коментар). Співвідношення фонем, звуків і літер у сучасній українській літературній мові (причини невідповідності). Принципи української орфографії (фонетичний, морфологічний, історичний, диференційний). Проблеми української орфографії кін. ХХ – поч. ХХІ ст. Історія українського правопису в ХХ ст.

Орфоепічна система сучасної української літературної мови. Значення орфоепічних норм. Типи орфоепічних помилок. Основні орфоепічні закони української мови: особливості вимови голосних у ненаголошених позиціях, вимова твердих і м'яких, глухих та дзвінких приголосних, вимова груп приголосних, евфонічні чергування, вимова слів іншомовного походження та аббревіатур, складні випадки наголошення слів у сучасній українській мові. Звукові зміни в мовленнєвому потоці та їхня регламентація з погляду орфоепії.

Акцентологія як наука про словесний наголос. Характеристика і функції словесного наголосу в сучасній українській літературній мові. Синтагматична і парадигматична характеристика наголосу. Рухомість/нерухомість наголосу. Поняття про акцентний тип. Переміщення наголосу в процесі словозміни і словотворення. Наголос акцентної групи (фонетичне слово), логічний та емпатичний наголос.

1.2. Сучасна українська мова

(Лексикологія. Лексикографія. Фразеологія)

Предмет і завдання лексикології. Слово як одиниця мовної системи. Структура лексеми. Значення слова. Пряме і переносне значення. Типи переносних значень (метафора, метонімія, синекдоха). Структура лексичного значення. Поняття семи та семеми. Семантичний трикутник.

Лексико-семантичні поля і лексико-семантичні групи (синонімічні, антонімічні, омонімічні, патронімічні, гіпонімічні, партитивні та еквонімічні відношення). Семантичні, стилістичні й семантико-стилістичні відношення. Контрарні й комплементарні антоніми. Омонімія і полісемія. Повні й часткові (омоформи, омофони, омографи) омоніми.

Словниковий склад української мови з погляду походження, стилістичної диференціації і сфери вживання (активна і пасивна лексика: жаргонізми, діалектизми та їхні різновиди, арготизми, сленг, просторіччя тощо). Поняття про терміни (термінологізація і детермінологізація).

Фразеологія. Поняття фразеологізму. Ознаки фразеологізмів. Типи фразеологічних одиниць за акад. В. В. Виноградовим. Інші класифікації фразеологічних одиниць. Фразеографія (характеристика основних фразеологічних словників).

1.3 Вступ до мовознавства

Мовознавство як наука. Предмет і проблематика мовознавства. Місце мовознавства в системі наук. Зв'язок мовознавства з літературознавством, філософією, психологією, соціологією, історією, етнографією, логікою та природничими науками.

Природа і сутність людської мови. Природа і сутність мови. Суспільна природа мови. Суспільні функції мови. Соціальна зумовленість мовних явищ. Суспільний характер мовної норми. Соціолінгвістика, її предмет, завдання і проблеми. Інтерлінгвістика.

Мова і мислення. Проблема співвідношення мови і мислення. Менталінгвістика. Психофізичні основи зв'язку мови і мислення. Внутрішнє мовлення і мислення. Гіпотеза лінгвальної відносності Сепіра-Уорфа. Роль мови у процесі пізнання.

Знакова природа мови. Мовні знаки в процесі людського пізнання. Семіотика і лінгвістика. Знак та його структура. Знакові системи та їх типологія. Класифікація знаків. Мовний знак і мовна одиниця. Мова і несловесні форми спілкування (паралінгвістика і паракінесика).

Мова і мовлення. Парадигматичні та синтагматичні зв'язки елементів мовлення. Структура мови. Синхронія і діахронія.

Походження і розвиток мови. Проблема походження мови. Основні гіпотези походження мови: звуконаслідувальна, вигукова, соціального договору, трудових вигуків, суспільних регуляторів, жестів, ігор, контактна гіпотези.

Закономірності розвитку мов. Фактори мовного розвитку. Зовнішні та внутрішні суперечності як джерело розвитку мови. Специфіка розвитку різних рівнів мовної структури. Розвиток і функціонування мов у різні історичні епохи. Процеси диференціації та інтеграції. Шляхи виникнення національних мов. Літературна мова як одна з форм національної культури. Літературна мова і мова художньої літератури. Взаємодія літературних мов. Особливості розвитку літературних мов у національний період. Мовна норма, її кодифікація та поширення. Штучні міжнародні мови (есперанто).

Мови світу, їх вивчення та класифікація. Загальна характеристика мов світу. Порівняльне вивчення мов. Значення порівняльно-історичних досліджень для вивчення історії споріднених мов. Генеалогічна класифікація мов. Індоевропейська сім'я мов, її основні групи. Слов'янські мови, їх виникнення і сучасне поширення. Поняття типологічної класифікації мов. Ізолюючі (кореневі) мови. Аглютинативні мови. Інкорпоруючі (полісинтетичні) мови. Флективні мови. Соціолінгвістична класифікація мов.

Морфонологія. Морфонологія і словотвір. Сутність морфеми. Види морфем. Історичні зміни в морфемній будові слова. Словотвірний тип, словотвірна модель. Способи словотворення.

Граматики. Загальні поняття граматичної будови мови. Граматика як розділ мовознавства. Предмет граматики, її розділи. Основні одиниці граматичної будови мови. Граматичне значення. Граматична форма. Основні способи вираження граматичних значень слів. Граматичні категорії. Класифікаційні (словотворчі, дериваційні) та словозмінні (релятивні) категорії.

Частини мови. Частини мови як лексико-граматичні класи слів. Принципи виокремлення частин мови: лексико-семантичний, формально-граматичний (морфологічний), словотвірний, синтаксичний. Класифікація частин мови: за семантичною ознакою (повнозначні — неповнозначні); за змінністю форм (відмінювані — невідмінювані); за функцією (самостійні — службові). З історії питання про частини мови. Частини мови в різних мовах. Характеристика основних частин мови.

Синтаксис. Словосполучення. Речення. Синтаксис як розділ граматики. Основні одиниці синтаксису: словосполучення, речення, складне синтаксичне ціле. Поняття словосполучення. Види підрядного зв'язку у словосполученні: узгодження, керування та прилягання. Типи словосполучень

за морфологічним вираженням головного компонента: іменникові, займенникові, числівникові, дієслівні, прислівникові. Семантико-синтаксичні відношення у словосполученні: адвербіальні, об'єктні, обставинні.

Речення. Предикативність і модальність як основні ознаки речення. Класифікація речень: за кількістю граматичних основ (прості і складні); за кількістю головних членів (односкладні і двоскладні); за наявністю (відсутністю) ускладнювальних засобів (ускладнені і неускладнені); за наявністю структурно необхідних компонентів (повні і неповні); за наявністю (відсутністю) другорядних членів речення (поширені і непоширені); за метою висловлювання (розповідні, питальні та спонукальні); за інтонацією (окличні і неокличні). Актуальне членування речення.

Питання до модулю 1 Сучасна українська мова

1. Сучасна українська літературна мова як наукова і навчальна дисципліна. Предмет, завдання і структура курсу. Поняття літературної, національної і державної мови. Поняття форми і норми літературної мови (усна й писемна форма мови, основні ознаки обох форм літературної мови).

2. Фонетика, її об'єкт, предмет і завдання. Система фонетичних одиниць (звук, склад, фонетичне слово, фонетична синтагма, фраза). Поняття про звук. Класифікації звуків сучасної української мови.

3. Різновиди фонетичних змін (модифікацій) у мовленнєвому потоці: позиційні (редукція голосних, вокалізація приголосних), комбінаторні (акомодація, асиміляція, дисиміляція, спрощення, стягнення, подовження, подвоєння).

4. Фонологія, її об'єкт, предмет і завдання. Учення про фонему. Функції і варіанти фонем. Класифікація фонем сучасної української літературної мови.

5. Поняття альтернації фонем. Чергування голосних і приголосних фонем у сучасній українській літературній мові (з історичним коментарем).

6. Графіка і орфографія. Сучасний український алфавіт та його походження (історичний коментар). Співвідношення фонем, звуків і літер у сучасній українській літературній мові (причини невідповідності).

7. Орфоепічна система сучасної української літературної мови. Значення орфоепічних норм. Типи орфоепічних помилок. Основні орфоепічні закони української мови.

8. Акцентологія як наука про словесний наголос. Характеристика і функції словесного наголосу в сучасній українській літературній мові. Синтагматична і парадигматична характеристика наголосу.

9. Предмет і завдання лексикології. Слово як одиниця мовної системи. Лексичне значення слова. Пряме і переносне значення. Структура лексичного значення.

10. Лексико-семантичні поля і лексико-семантичні групи (синонімічні, антонімічні, омонімічні, патронімічні, гіпонімічні, партитивні та еквонімічні відношення).

11. Словниковий склад української мови з погляду походження, стилістичної диференціації і сфери вживання. Поняття про терміни.

12. Фразеологія. Поняття фразеологізму. Ознаки фразеологізмів. Типи фразеологічних одиниць. Фразеографія.

13. Мовознавство як наука про мову. Проблеми загального і часткового мовознавства. Місце мовознавства серед інших наук та зв'язок з ними.

14. Природа і сутність мови. Функції мови.

15. Мова і мислення. Роль мови у процесі пізнання.

16. Мова як знакова система.

17. Мова і мовлення. Взаємодія суб'єктивних і об'єктивних факторів у мові.

18. Словотвір як учення про способи і засоби творення слів. Основні поняття дериватології: словотвірне значення, твірна основа і словотворчий тип і розряд, словотворча модель, словотворчий клас. Основні способи словотворення.

19. Морфеміка. Морфемна структура слова. Типи морфем. Зміни в морфологічній структурі слів: спрощення, перерозклад, декореляція і ускладнення.

20. Граматика як учення про морфологічну і синтаксичну будову мови. Граматичне значення. Засоби вираження граматичних значень. Граматична форма слова. Синтетичні і аналітичні форми слів.

21. Граматична категорія. Система граматичних категорій.

22. Морфологія як розділ граматики. Частина мови і принципи виділення їх.

23. Закономірності розвитку мов. Основні процеси історичного розвитку мов: диференціація та інтеграція. Спорідненість мов світу.
24. Взаємодія мов і діалектів. Поняття про субстрат, суперстрат і адстрат.
25. Літературна мова як історична категорія.
26. Функції і призначення письма в суспільстві. Основні етапи розвитку письма. Виникнення алфавітів. Коротка характеристика основних з них. Слов'янське письмо.
27. Багатоманітність мов світу. Живі і мертві мови. Штучні мови. Міжнародні мови. Мови міжнародного спілкування.
28. Генеалогічна класифікація мов.
29. Типологічна класифікація мов.
30. Порівняльне вивчення мов.

Модуль 2. Українська література

2.1. Українська усна народна творчість

Ритуально-міфологічна основа циклів календарної обрядовості. Календарно-обрядова поезія. Жанрово-стильові особливості колядок та щедрівок. Специфіка жанрів весняного циклу календарної обрядовості: своєрідність веснянок (гайвок, гагілок, маївок). Купальські пісні, їх зв'язок з міфологією та обрядами. Ритуально-міфологічна основа та жанри осіннього циклу календарно-обрядової творчості.

Характеристика жанрів народних пісень. Жанрово-стильові ознаки й поетика історичних, соціальних, родинно-побутових пісень.

Жанр народної казки. Казки про тварин, чарівні, соціально-побутові, новелістичні, гумористичні казки, казки-легенди, казки-анекдоти, казки-притчі. кумулятивні казки. Національна специфіка казок.

Характеристика жанрів українського героїчного епосу: билини, думи, перекази, оповідання. Періодизація та циклізація. Провідні сюжети і теми. Поняття про пісні-хроніки.

2.2. Давня українська література

Поняття про стилі давньої української літератури (монументалізм, орнаменталізм, Відродження й Реформація, Бароко). Виникнення старокиївського літописання. «Літопис руський»: історія створення, редакції, композиція. «Повість минулих літ». Оповідання про князя Олега (походить на Візантію, смерть від коня свого). Загибель Ігоря Рюриковича від деревлян. Легенди про княгиню Ольгу. Про життя і смерть князя Святослава. Сказання про хрещення Русі при Володимирі у 988 році. Легенда про білгородський кисіль. Оповідання про братів-мучеників Бориса і Гліба (1015 р.). Повість про осліплення Василька Тербовлянського. «Повчання Володимира Мономаха». Київський літопис, Галицько-Волинський літопис.

Історія відкриття і видання «Слова про Ігорів похід», проблеми автентичності, датування та авторства. Найдавніша пам'ятка ораторського мистецтва, перлина літератури Київської Русі. Гіпотези щодо авторства Б. Рибаківа, О. Назаревського, Л. Махновця, П. Білоуса та ін. Особливості композиції, сюжету, поетичної мови. Ідейна лінія твору.

Причини виникнення полемічної літератури. Репрезентанти полемічної літератури, її жанрні різновиди. Полемічна література кінця XVI – поч. XVII ст. як явище бароко. Іван Вишенський в українській полемічній літературі («Викриття диявола – миродержця», «Порада», «Зачапка мудрого латинника з глупим русином», «Видовище мисленне», «Послання до єпископів...»). Письменник-полеміст протилежного табору (Петро Скарга). Творчість Герасима та Мелетія Смотрицького, Касіяна Саковича, загальна характеристика «Палінодії» Захарія Копистенського, «Перестороги» невідомого автора, «Апокрисису» Христофора Філалета.

Шкільна драма, її походження, система жанрів, зв'язок із західноєвропейським театром. Декламації та діалоги. Різдвяна драма («Комедія на день Рождества Христова» Дмитра Туптала (1702 р.); «Комическое действе...» Митрофана Довгалевського (1736–1737 рр.). Великодня драма («Слово о збуренню пекла» (I пол. XVII ст.), «Торжество Естества Человеческаго» (1706 р.), «Царство Натури Людської...» (1698 р.) та «Трагедокомедія» С. Ляскоронського (1737–1738 рр.). Житійна або агіографічна драма (міраклі). Повчальна драма (мораліте): «Трагедія руська» (поч. XVII ст.), «О багаче и Лазаре» (XVII–XVIII ст.), «Розмова во кратце о душе грешной» (XVII–XVIII ст.) та

«Воскресеніє мертвих...» Г. Кониського (1746–1747 рр.). Історична драма: трагедокомедія «Владимир» (1705 р.) Феофана Прокоповича та драма невідомого автора «Милость Божія» (1728 р.).

Час і причини появи козацьких літописів. Загальна характеристика «Літопису Самовидця» (хронологічні рамки 1648–1702 рр.). Бароккові риси літопису Гадяцького полковника Григорія Грабянки (1710 р.) та літопису Самійла Величка (1720 р.). Відмінності індивідуальних авторських стилів козацьких літописів. Змістове наповнення, особливості зображення історичних осіб.

Роль і місце творчості Григорія Сковороди в історії української літератури. Ідейно-художня характеристика збірки «Саду божественних пісень». Ідейно-художній аналіз 1-2 поезій («Ах поля, поля зелені», «Ой ти, птичко желтобоко», «Стоїть явір над водою», «Всякому городу нрав і права» та ін.). Вірші Г. Сковороди поза збіркою («De Libertate»). Філософська проза та її зв'язок з античною літературою і працями викладачів КМА («Начальная дверь ко христіанскому добронравію», «Наркісс. Розглагол о том: узнай себя», «Симфонія, нареченная Книга Асхань о познаніи самого себе», «Розговор, називаемий Алфавит, или Букварь мира», «Благодарний Еродій», «Убогий Жаворонок»). Загальна характеристика збірки «Байки Харківські». Ідейно-художній аналіз 1-2 байок на вибір («Вітер і Філософ», «Оселок і Ніж», «Орел і Черепаха», «Сова і Дрозд», «Змія і Буфон» та ін.).

2.3 Вступ до літературознавства

Теорія літератури й основні наукові дисципліни літературознавства – історія літератури й літературна критика. Допоміжні наукові дисципліни літературознавства: текстологія, літературознавча історіографія та бібліографія.

Художня література як мистецтво слова. Поняття про художню літературу. Відмінність художньої літератури від науки. Художня література та інші види мистецтва. Пізнавальне, виховне значення літератури.

Логіка художнього образу. Художній образ у літературі. Проблема класифікації образів. Єдність у художньому образі загального, особливого й окремого, об'єктивного і суб'єктивного, індивідуалізація художніх образів. Образ-тип як найвищий ступінь узагальнення, найповніше вираження певної суспільної тенденції, авторського естетичного ідеалу. Національна специфіка образу-типу і його загальнолюдська сутність, «вічні» образи. Образи-персонажі: способи узагальнення та індивідуалізації. Образи-картини: пейзажі, зображення інтер'єрів, батальних сцен тощо, їх роль у розкритті ідейного змісту твору. Образи-деталі, які допомагають створити цілісну картину світу або значний типовий образ. Образи-символи й образи-алегорії. Назви художніх творів як образне узагальнення провідної ідеї твору.

Засоби типізації художніх образів, типізації характерів. Різні прийоми створення портрета. Психологічний аналіз як засіб розкриття внутрішнього світу героя, емоційного стану, настроїв. Опосередкована характеристика героя (автором, іншими персонажами, через включення документів). Індивідуалізація мови персонажів. Елементи розмовної мови, архаїзмів, техніцизмів у діалогах, монологах, полілогах.

Тема та ідея художнього твору. Ідейно-тематична основа твору, її складність. Основна і допоміжні теми. Актуальність тем. Складність ідейного змісту твору. Соціально-історична зумовленість тем та ідей.

Композиція як змістовна форма організації життєвого матеріалу, зв'язку і розташування складових частин літературного твору. Роль композиції в художньому відтворенні життєвих конфліктів. Зумовленість композиції темою та ідейно-естетичним задумом письменника. Родово-жанровими особливостями твору. Багатоплановість композиції великих (епічних і драматичних) творів. Своєрідність композиції ліричних творів. Багатогранні можливості зображення зв'язків між окремими частинами композиції, розділами, епізодами, формами оповіді, прийомами типізації. Композиційне значення системи образів-персонажів, їх групування (зіставлення і протиставлення). Проблеми відтворення історичного і художнього часу, простору в побудові твору. Художній простір і час.

Поняття про сюжет – основну частину композиції, втілення художнього конфлікту. Життєва основа сюжету. Соціально-історична зумовленість сюжетів. Поняття про сюжетний вимисел. Сюжет і фабула. Основні елементи сюжету та основа їх виділення: експозиція, зав'язка, розвиток дії (перипетії), кульмінація, розв'язка. Різні способи розташування елементів сюжету залежно від ідейно-тематичного спрямування твору. Обрамлення сюжету. Вплив літературних традицій на

побудову сюжету. Проблема запозичень у побудові сюжету. Позасюжетні елементи літературного твору: авторські відступи, описи (портрет, зображення речей і пейзажу), вставні епізоди, пролог і епілог. Місце і функції позасюжетних елементів у літературному творі, їх зумовленість авторським задумом.

Мова художнього твору. Класифікація мовних образів. Поєднання комунікативної й естетичної функції мови художнього твору. Мова автора і мова персонажів. Багатство зображально-виражальних мовних засобів. Функції і значення тропів у художньому творі (епітет, порівняння, метафора, метонімія, синекдоха, гіпербола, літота, алегорія, іронія, перифраз, асоціонім тощо). Засоби образності й виразності поетичного синтаксису. Основні види поетичних фігур: інверсія, паралелізм, анафора, епіфора, антитеза, градація. Експресивна роль риторичних фігур. Поняття про евфемізми, їх використання в художніх творах. Мова художнього твору як елемент стильової манери автора.

Зміст і форма літературного твору. Єдність змісту і форми художнього твору. Філософське осмислення категорій змісту і форми у літературознавчому аспекті. Елементи змісту і форми. Змістові елементи: тема, ідея, проблематика, пафос. Змістово-формальний елемент - сюжет. Метод і стиль як зміст і форма літературного явища.

Основи віршування. Вірш і проза як різновиди художньої мови. Віршований рядок як головна ритмічна одиниця. Способи впорядкування мови: системи віршування. Метрична (антична) система. Розміри (гекзаметр, елегійний дистих). Силабічна система віршування. Тонічний вірш. Народнописанна система віршування. Силабо-тонічна система. Поняття про стопу – основну ритмічну одиницю віршового рядка. Види стоп (хорей, ямб, дактиль, амфібрахій, анапест). Засоби експресивної, ритміко-мелодійної виразності віршових рядків: розмір, кількість складів у рядку, цезура, перенесення, характер клаузул. Рими, їх види. Поняття про внутрішню риму. Способи римування. Білий вірш. Строфа, її ритмотворча і змістовно-мелодійна функція. Основні види строф. Здобутки вітчизняного римування.

Літературні види, роди, жанри. Поняття про вид, рід, жанр у застосуванні до літературних творів. Взаємопроникнення епосу, лірики, драми. Ліричне начало в епічних і драматичних творах.

Жанр як змістова форма. Виникнення родів і жанрів в історико-літературному процесі. Героїчний народний епос, епопея, епічна поема. Проблема розмежування епічних жанрів. Роман, його жанрові різновиди. Повість, оповідання, новела, нарис, байка.

Лірика: пісня, ода, послання, елегія, медитація, епіграма. Жанрові різновиди лірики за тематикою. Ліричний герой, його художнє виявлення в ліричних творах.

Драматичні твори в їх історичному розвитку. Трагедія і комедія, їх різновиди. Драма (шкільна драма, інтермедія, вертеп, комічна опера, водевіль). Види мішаної форми: балада, ліро-епічна поема, драматична поема.

Літературний процес. Закономірності розвитку літератури. Поняття про літературний процес і закономірності його розвитку. Проблема національної своєрідності історико-літературного процесу. Література і фольклор. Літературна спадкоємність. Традиції і новаторство в літературі. Історична зумовленість літературних впливів.

Розвиток художніх методів і літературних напрямів. Поняття про художній метод, літературний метод, літературний напрям, літературну течію. Різне трактування проблеми художнього методу. Творчий метод як сукупність основних принципів художнього відображення дійсності. Художній метод і світогляд митця. Художній метод як категорія історична.

Історично зумовлені зміни художніх методів і літературних напрямів. Романтизм і реалізм як типи художнього світосприйняття. Зміна епох. Ренесанс. Бароко. Класицизм. Сентименталізм. Романтизм. Реалізм. Модернізм і його художні методи (символізм, імпресіонізм, експресіонізм, футуризм, сюрреалізм). Інші явища модернізму (конструктивізм, "потік свідомості", примітивізм, театр абсурду). Постмодернізм.

Питання до модулю 2. Українська література

1. Поняття про фольклор. Походження, теми, мотиви, образність, ритмічна організація календарно-обрядової поезії. Ідейно-художня характеристика колядки або щедрівки на вибір («Бог ся рождає», «Коляд, коляд, колядниця», «Щедрий вечір, добрий вечір»).

2. Поняття про український народний героїчний епос. Загальна характеристика жанрів думи та історичної пісні. Ідейно-художній аналіз «Думи про Марусю Богуславку», «Думи про козака Голоту», «Максим козак Залізник» (на вибір).

3. «Слово про похід Ігорів» як видатна пам'ятка давньої української літератури (історична основа, провідна ідея поеми та художні засоби її втілення). Ідейно-художній аналіз «Плачу Ярославни» або «Золотого слова Святослава».

2. Розвиток літописання в Київській Русі. Жанрова своєрідність «Повісті минулих літ», Київського і Галицько-Волинського літописів. Риси монументального стилю в літописних оповіданнях «Повісті минулих літ». «Повчання» Володимира Мономаха та його місце у «Повісті минулих літ».

3. Поняття полемічної літератури кінця XVI – поч. XVII ст., причини виникнення, проблематика, основні жанри, представники (Петро Скарга, Герасим та Мелетій Смотрицький, Касіян Сакович, Захарія Копистенський, Христофор Філарет).

4. Особливості авторського стилю, риси барокової естетики Івана Вишенського на прикладі одного твору на вибір (наприклад, «Викриття диявола – миродержця», «Порада», «Послання до єпископів...»).

5. Козацькі літописи: історія виникнення, тематика, жанрово-стильові особливості, проблема авторства. Загальна характеристика «Літопису Самовидця» (хронологічні рамки 1648–1702 рр.).

6. Барокові риси літопису Гадяцького полковника Григорія Грабянки (1710 р.) та літопису Самійла Величка (1720 р.). Відмінності індивідуальних авторських стилів козацьких літописів. Змістове наповнення, особливості зображення історичних осіб.

7. Особливості композиції та тематики збірки Г. Сковороди «Сад божественних пісень». Ідейно-художній аналіз 1 поезії на вибір («Ах поля, поля зелені», «Ой ти, птичко желтобоко», «Всякому місту звичай і права» та ін.). Ідейно-художній аналіз 1 байки на вибір («Вітер і Філософ», «Оселок і Ніж», «Орел і Черепаха», «Сова і Дрозд», «Змія і Буфон» або ін.).

10. Поняття про художню літературу. Відмінність художньої літератури від науки. Художня література та інші види мистецтва. Пізнавальне, виховне значення літератури.

11. Проблема класифікації образів. Образ-тип як найвищий ступінь узагальнення. Національна специфіка образу-типу і його загальнолюдська сутність, «вічні образи». Образи-картини: пейзажі, зображення інтер'єрів, батальних картин тощо, їх роль у розкритті ідейного змісту твору. Образи-деталі, які допомагають створити цілісну картину світу або значний типовий образ. Образи-символи й образи-алегорії.

12. Засоби типізації художніх образів, типізації характерів. Прийоми створення портрета. Авторська мова і мова персонажів у художньому творі. Індивідуалізація мови персонажів.

13. Поняття про тему та ідею. Ідейно-тематична основа твору, її складність. Основна і допоміжні теми. Мотив у ліричних творах.

14. Композиція як змістовна форма організації життєвого матеріалу, зв'язку і розташування складових частин літературного твору. Багатоплановість композиції великих (епічних і драматичних) творів. Своєрідність композиції ліричних творів.

15. Поняття про сюжет – основну частину композиції, втілення художнього конфлікту. Поняття про сюжетний вимисел. Сюжет і фабула. Основні елементи сюжету та основа їх виділення. Різні способи розташування елементів сюжету залежно від ідейно-тематичного спрямування твору. Позасюжетні елементи літературного твору, їх місце і функції.

16. Класифікація мовних образів. Поєднання комунікативної й естетичної функції мови художнього твору. Мова автора і мова персонажів художнього твору. Багатство зображально-виражальних мовних засобів.

17. Функції і значення тропів у художньому творі (епітет, порівняння, метафора, метонімія, синекдоха, гіпербола, літота, алегорія, іронія, перифраз).

18. Засоби образності й виразності поетичного синтаксису. Основні види поетичних фігур: інверсія, паралелізм, анафора, епіфора, антитеза, градація. Експресивна роль риторичних фігур у художньому творі.

19. Єдність змісту і форми художнього твору. Філософське осмислення категорій змісту і форми у літературознавчому аспекті. Елементи змісту і форми. Змістові елементи: тема, ідея, проблематика, пафос. Змістово-формальний елемент - сюжет.

20. Вірш і проза як різновиди художньої мови. Віршований рядок як головна ритмічна одиниця. Способи впорядкування мови: системи віршування. Особливості метричної (античної) системи віршування. Основні розміри метричної системи (гекзаметр, елегійний дистих). Народнопісенна система віршування, її основні риси. Характерні народнопісенні розміри. Народнопісенний і літературний тонічний вірш. Тонічні вірші у творчій спадщині Т. Шевченка, І. Франка та ін. Верлібр.

21. Нерівноскладові і рівноскладові (силабічні) вірші, їх характерні риси. Розвиток силабічного віршування на Україні у XVII- XVIII ст. Силабо-тонічна система віршування. Поняття про стопу – основну ритмічну одиницю віршового рядка. Види стоп (хорей, ямб, дактиль, амфібрахій, анапест).

22. Засоби експресивної, ритміко-мелодійної виразності віршових рядків: розмір, кількість складів у рядку, цезура, перенесення, характер клаузул. Рими, їх види. Поняття про внутрішню риму. Способи римування. Білий вірш. Строфа, її ритмотворча і змістовно-мелодійна функція. Основні види строф.

23. Поняття про вид, рід, жанр у застосуванні до літературних творів. Загальна характеристика родів літератури. Жанр як змістова форма. Виникнення родів і жанрів в історико-літературному процесі. Загальна характеристика героїчного народного епосу, епопеї, епічної поеми. Проблема розмежування епічних жанрів. Роман, його жанрові різновиди. Повість, оповідання, новела, нарис, байка.

24. Види ліричних творів: пісня, ода, послання, елегія, медитація, епіграма. Жанрові різновиди лірики за тематикою. Ліричний герой, його художнє виявлення в ліричних творах.

25. Драматичні твори в їх історичному розвитку. Трагедія і комедія, їх різновиди. Драма (шкільна драма, інтермедія, вертеп, комічна опера, водевіль). Специфіка творів мішаної групи (балада, ліро-епічна поема, драматична поема, співомовка).

26. Поняття про художній метод, літературний напрям, літературну течію. Різне трактування проблеми художнього методу. Художній метод і світогляд митця. Художній метод як категорія історична. Історично зумовлені зміни художніх методів і літературних напрямів.

27. Своєрідність художнього зображення дійсності в античній літературі і в епоху середньовіччя.. Розвиток художніх методів і літературних напрямів в епохи Відродження і Просвітництва.

28. Поняття про бароко. Характерні риси барокових художніх творів. Класицизм як художній метод і літературний напрям. Сентименталізм, його характерні риси. Сентименталізм в українській літературі.

29. Поняття про романтизм. Характерні риси романтичних творів. Український романтизм: хронологічні межі, національні риси, митці-романтики. Реалізм як художній метод і літературний напрям. Етапи розвитку реалізму.

30. Модернізм і його художні методи (символізм, імпресіонізм, експресіонізм, футуризм, сюрреалізм). Модернізм в українській літературі. Постмодернізм. Проблема постмодернізму в сучасній літературознавчій науці. Дискурс українського літературного постмодернізму.

II. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НА ВСТУПНОМУ ІСПИТІ

Екзаменаційне завдання містить 30 тестових питань, що охоплюють всі теми, наведені в тематичному змісті даної програми. Кожне тестове питання оцінюється у 3,33 бали. Таким чином, правильна відповідь на 30 запитань оцінюється у 100 балів:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3,3	6,7	10	13,3	16,7	20	23,3	26,6	30	33,3
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
36,6	40	43,3	46,6	50	53,3	56,6	60	63,3	66,6
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
70	73,3	76,6	79,9	83,3	86,6	90	93	96,6	100

III. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Сучасна українська мова
(Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія)
Основна література

1. Бондар О. І. Сучасна українська мова : Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : [навчальний посібник] / О. І. Бондар, Ю. О. Карпенко, М. Л. Микитин-Дружинець. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 368 с.
2. Сучасна українська літературна мова : У 5-ти т. : [монографія] / За заг. ред. акад. І. К. Білодіда. – К. : Наукова думка, 1969. – Т. 1 (Фонетика). – 436 с.
3. Сучасна українська літературна мова : [підручник] / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко та ін. – К. : Знання, 2010. – Т. 1 (Лексикологія. Фонетика). – 270 с.
4. Сучасна українська літературна мова : [підручник] / За ред. проф. А. П. Грищенка. – К. : Вища школа, 1997. – 493 с.
5. Сучасна українська літературна мова : [підручник] / За ред. проф. М. Я. Плющ. – К. : Вища школа, 2000. – 430 с.

Допоміжна література

1. Винницький В. М. Українська акцентна система: становлення, розвиток : [монографія] / В. М. Винницький. – Львів : Бібльос, 2002. – 578 с.
2. Гуйванюк Н. В. Схеми, таблиці, тести : [навчальний посібник] / Н. В. Гуйванюк, О. В. Кардашук, О. В. Кульбабська. – Львів : Світ, 2005. – 304 с.
3. Дудик П. С. Сучасна українська мова: Завдання і вправи : [навчальний посібник] / П. С. Дудик, В. М. Литовченко. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 264 с.
4. Сучасна українська літературна мова : [збірник завдань для лабораторних робіт] / Ж. В. Колоїз, Н. М. Маюга, В. В. Явір. – К. : Знання, 2006. – 356 с.
5. Лінгвістичний аналіз: Практикум : [навчальний посібник] / За ред. Г. Р. Передрій. – К. : ВЦ «Академія», 2005. – 256 с.
6. Плющ М. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова: Збірник вправ : [навчальний посібник] / М. Я. Плющ, О. І. Леута, Н. П. Гальона. – К. : Вища школа, 2003. – 287 с.
8. Український правопис. К. : Наукова думка, 2019.

Довідкова література

1. Ганич Д. І. Словник лінгвістичних термінів / Д. І. Ганич, І. С. Олійник. – К. : Вища школа, 1985. – 360 с.
2. Погрібний М. І. Орфоепічний словник / М. І. Погрібний. – К. : Рад. шк., 1984. – 632 с.
3. Українська літературна вимова і наголос : [словник-довідник] / Укл. : І. Р. Вихованець, С. Я. Єрмоленко, Н. М. Сологуб, Г. Х. Щербатюк. – К. : Наукова думка, 1973. – 724 с.
4. Українська мова : [енциклопедія] / Ред. кол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.
6. Український правопис / Ін-т мов-ва ім. О. О. Потебні НАН України; Ін-т укр. мови. К. : Наукова думка, 2019.

Сучасна українська мова (Лексикологія. Лексикографія. Фразеологія)

Основна література

1. Бондар О. І. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : [навчальний посібник] / О. І. Бондар, Ю. О. Карпенко, М. Л. Микитин-Дружинець. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 368 с.
2. Сучасна українська літературна мова : [підручник] / За ред. проф. А. П. Грищенка. – К. : Вища школа, 1997. – 493 с.
3. Сучасна українська літературна мова : [підручник] / За ред. проф. М. Я. Плющ. – К. : Вища школа, 2000. – 430 с.

Допоміжна література

1. Бойко Н. Експресивна лексика та її лексикографічна інтерпретація / Н. Бойко // Дивослово. – 2000. – № 7. – С.19 – 23.

2. Гуйванюк Н. В. Схеми, таблиці, тести : [навчальний посібник] / Н. В. Гуйванюк, О. В. Кардашук, О. В. Кульбабська. – Львів : Світ, 2005. – 304 с.

3. Диб'як Н. Дещо про формування сучасної української літературної лексики / Н. Диб'як // Дивослово. – 1996. – № 1. – С. 14.

4. Дудик П. С. Сучасна українська мова: Завдання і вправи : [навчальний посібник] / П. С. Дудик, В. М. Литовченко. – К. : ВЦ «Академія», 2007. – 264 с.

5. Лінгвістичний аналіз: Практикум : [навчальний посібник] / За ред. Г. Р. Передрій. – К. : ВЦ «Академія», 2005. – 256 с.

6. Масенко Л. До проблеми вульгаризації мови / Л. Масенко // Дивослово. – 2003. – № 6. – С. 20–21.

7. Плющ М. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова: Збірник вправ : [навчальний посібник] / М. Я. Плющ, О. І. Леута, Н. П. Гальона. – К. : Вища школа, 2003. – 287 с.

8. Чумак В. В. Про зміни в лексико-семантичній системі української мови кінця ХХ – початку ХХІ ст. / В. В. Чумак, О. В. Бондар // Мовні й концептуальні картини світу. – Вип. 14. Кн. 2. – К. : Вид-во «Дім Дмитра Бураго», 2004. – С. 237–244.

Довідкова література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : ВТФ «Перун», 2002. – 1440 с.

2. Ганич Д. І. Словник лінгвістичних термінів / Д. І. Ганич, І. С. Олійник. – К. : Вища школа, 1985. – 360 с.

3. Словник української мови у 20-и т. / Наук. кер. проекту акад. Широков В. А. – К. : Наукова думка, 2010 – 2013. – Т. 1–4.

4. Словник фразеологізмів української мови / Відп. ред. В. О. Винник. – К. : Наукова думка, 2003. – 1104 с.

5. Українська мова: Енциклопедія / Ред. кол.: В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.

Вступ до мовознавства

Основна література

1. Бевзенко С. П. Вступ до мовознавства: Короткий нарис : навч. посіб. Київ: Вища школа, 2006. 143 с.

2. Дрогомирецький П. П., Пена Л. І. Вступ до мовознавства : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. 102 с.

3. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства : підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2006. 334 с.

4. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2004. 368 с.

5. Левицький А. Е., Сингаївська А. В., Славова Л. Л. Вступ до мовознавства: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 104 с.

6. Монжалеї Т. К. Вступ до мовознавства : навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2011. 183 с.

7. Ющук І. П. Вступ до мовознавства : навчальний посібник. Київ: Рута, 2000. 128 с.

Допоміжна література

1. Горпинич В. О. Морфологія української мови : підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2004.

2. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства : підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2006.

3. Масенко Л. Т. Мова і політика. Київ: Соняшник, 2004. С. 23–37. 17. Масенко Л. Суржик у системі розмовних форм побутування української мови. Дивослово. 2007. № 12. С. 26–31.

4. Мельничук О. С. Походження мови. Режим доступу: <http://izbornyk.org.ua/ukrmova/um75.htm>.

5. Німчук В. В. Проблеми українського правопису ХХ – поч. ХХІ ст. Кам'янець-Подільський: КПДПУ, 2002.

Довідкова література

1. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012. Т.1 402 с.; Т.2. с 350 с.; Т.3 426 с.; Т.4. 388 с.
2. Українська мова: енциклопедія / Відп. ред. В.М. Русанівський, О.О. Тараненко. К. : Вид-во «Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана», 2004. 833 с.
3. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2011. 844 с.
4. Штерн І. Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики : Енциклопед. сл. К. : АртЕК, 1998. 336 с.

Українська усна народна творчість

Основна література

1. Лановик М. Б., Лановик З. Б. Українська усна народна творчість: Підручник. – К. : Заня-Прес, 2006. – 591 с.
2. Філоненко С. О. Усна народна творчість: Навч. пос. – К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 416 с.
3. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Тром'яка, Ю. Коваліва та ін. – К. : Академія, 1997. – 750 с.

Допоміжна література

1. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис: у 2 кн. – К. : Оберіг, 1991. – Т.– 450 с.; Т. 2. – 445 с.
2. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Тром'яка, Ю. Коваліва та ін. – К. : Академія, 1997. – 750 с.
3. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – 636 с.
4. Скуратівський В. Обереги пам'яті. Народний агрокалендар. – К., 1992. – 112 с.
5. Українські замовляння / Упор. М. Н. Москаленко. – К.: Дніпро, 1993. – 309 с.
6. Українці: народні вірування, повір'я, демонологія. – К., 1991. – 638 с.

Інформаційні ресурси

Бібліотека кошового писаря	http://www.pysar.net/
Бібліотека української літератури	http://ukrlib.com.ua/
Бібліотека української поезії	http://poetyka.uazone.net/
Буквоїд	http://bukvoid.com.ua/
Смолоскип	http://www.smoloskyp.org.ua/
Українська література	http://www.ar-buz.narod.ru/ukrlit.html
Українська література для школярів	http://ukrlit.org/
Шевченківська енциклопедія	http://www.shevchcycl.kiev.ua/

Давня українська література

Основна література

1. Береза І., Руссова В. Історія української літератури (давня література). – Миколаїв. : ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. – 168 с.
2. Білоус П. Історія української літератури XI – XVIII ст. : навч. посіб. – К. : ВЦ Академія, 2009. – 424 с.
3. Грушевський М. Історія української літератури: У 6 т.– К., 1999. – Т. 1. – 392 с. – Т. 2. – 264 с. – Т. 3. – 285 с.
4. Єфремов С. Історія українського письменства. – К. : Femina, 1995. – 688 с.

5. Зеров М. Українське письменство. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. – 1301 с.
6. Золоте слово: У 2 т.: Хрест. літератури України-Русі епохи Середньовіччя IX – XV століть / Укл. В.Яременко, О.Сліпушко. – К., 2002. – Т. 1.
7. Ісіченко І., Архієпископ. Історія української літератури : епоха Бароко (XVII-XVIII ст.). Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Львів : Святогорець, 2011.
8. Сулима М. Давня українська література: Хрестоматія. – К., 1992.
9. Шевчук В. Муза Роксоланська : У 2-х кн. – К. : Либідь, 2005. – Кн. 2. – 728 с.

Допоміжна література

1. Александрович Т., Корпанюк М. Поетика прози Григорія Сковороди : монографія / Т. Александрович, М. Корпанюк. – Корсунь-Шевченківський : ФОП Гавришенко В. М., 2011. – 270 с.
2. Андрущенко М. Києво-Могилянська академія і український літературний процес XVIII ст. – К. : Українська книга, 1999. – 208 с.
3. Величковський І. Повне зібрання творів. Дзигар цілий і напівдзигарик : Переклад, вступна стаття та примітки В. О. Шевчука. – К. : Дніпро, 2004.
4. Возняк М. Історія української літератури. У 2 кн. – Львів : Світ, 1994. – 560 с.
5. Григорій Сковорода – джерело духовної величі та сучасність (матеріали Переяслав-Хмельницьких 14 Сковородинівських читань) / Відповід. Ред. М. П. Корпанюк. – К. : ВП «Просвіта», 2009.
6. Наш першорозум : Вивчення творчості Г. Сковороди в школах, ліцеях, гімназіях, коледжах : методичний посібник. – Переяслав-Хмельницький : ФОП О. М. Лукашевич, 2012. – 420 с.
7. Сулима В. Біблія і українська література. – К. : Освіта, 1998. – 400 с.
8. Українська література у портретах і довідках : Давня література – література XIX ст. : Довідник. – К. : Либідь, 2001. – 360 с.
9. Ушкалов Л. Есеї про українське бароко. – К., 2006.

Інформаційні ресурси

Бібліотека кошового писаря	http://www.pysar.net/
Бібліотека української літератури	http://ukrlib.com.ua/
Бібліотека української поезії	http://poetyka.uazone.net/
Буквоїд	http://bukvoid.com.ua/
ІЗБОРНИК	http://litopys.org.ua/
Енциклопедія життя і творчості Лесі Українки	http://www.l-ukrainka.name/
ЛітАкцент	http://litakcent.com/
Літера Н	http://litera-n.nikportal.net/
Медієвіст	http://medievist.org.ua/
Смолоскип	http://www.smoloskyp.org.ua/
Українська література	http://www.ar-buz.narod.ru/ukrlit.html
Українська література для школярів	http://ukrlit.org/
Шевченківська енциклопедія	http://www.shevchcycl.kiev.ua/

Вступ до літературознавства

Основна література

1. Ткаченко А. Мистецтво слова. Вступ до літературознавства. К.: Правда Ярославичів, 1998. 448 с.
2. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: підручник. К. : Либідь, 2001. 488 с.
4. Ференц Н. С. Основи літературознавства. URL: http://pidruchniki.ws/15840720/literatura/osnovi_literaturознавства_-_ferents_ns

Допоміжна література

1. Даниленко І.І. Теорія віршування. Аналіз поетичного тексту. Практикум. Миколаїв, 2003. 146 с.

2. Вступ до літературознавства. Хрестоматія / Упорядник Н. І. Бернадська. К., 1995. 436 с.
3. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / під ред. М. Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. 636 с.
6. Історія української літератури. Кінець ХІХ - початок ХХ ст.: підручник у 2-х кн. / За ред. О. Д. Гнідан. К.: Либідь, 2005 (Кн. 1), 2006 (Кн. 2). 624 с.
7. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / Упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
8. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурс раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. Л., 1997.

Довідкова література

1. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. К.: ВЦ «Академія», 1997. 752 с.
2. Літературознавча енциклопедія: У 2 т. / Авт.-укладач Ю. І. Ковалів. К., 2007.
3. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. К., 1997.

Програма розглянута та затверджена на засіданні приймальної комісії університету
(протокол № 5 від «25» квітня 2024 року).

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Вікторія ЧОРНА